

היום נלמד בעזרת ה':

נזיר דף כ

למדנו במשנה - מעשה בהילני המלכה וכו': הגמרא מסתפקת במה נחלק רבי יהודה במשנה על חכמים, האם לדעת רבי יהודה מדובר שהיא נטמאת, והיא היתה נזירה רק 14 שנה לפי שהורו לה כבית שמאי במשנה שעליה לנהוג נזירות 30 יום בארץ ישראל, ונטמאת בסוף ה-30 יום בארץ ישראל ומנתה עוד 7 שנים נזירות שהרי היתה צריכה לסתור את כל הנזירות שנהגה בחו"ל, ונמצא שבס"ה נהגה נזירות במשך 14 שנים + 30 יום (= 7 שנים בחו"ל, 30 יום בארץ ישראל, ועוד 7 שנים בארץ ישראל כיון שנטמאה בסוף ה-30 וסתרה את כל ה-7 שנים של חו"ל). או שמדובר שלא נטמאת והורו לה כבית הלל שעליה למנות מהתחלה 7 שנים נזירות בארץ ישראל, ונמצא שבס"ה נהגה נזירות במשך 14 שנים.

תא שמע: מכך שהמשנה אמרה שלדעת רבי יהודה היא היתה נזירה רק ארבע עשרה שנה מוכח שרבי יהודה סובר שלא נטמאת והורו לה בעת הלל, כי אם הוא סובר שנטמאת והורו לה כבית שמאי היה על רבי יהודה לומר שהיתה נזירה ארבע עשרה שנה ושלושים יום.

תניא נמי הכי וכו': המפרש ותוס' לא גרסו קטע זה.

מישנה: מי שהיו שתי כתות של עדים מעידים עליו שנזר נזירות, כת אחת אומרת שנזר שתי נזירות, והכת השניה אומרת שבאותה שעה שאתם מעידים עליו שנזר שתי נזירות אנחנו אומרים שנזר חמש נזירות, והנזר מכחיש אותם או שאומר שאינו יודע, לדעת ב"ש - כיון כל כת מכחישה את הכת השניה הרי שנחלקה העדות ובטלה ואין כאן נזירות כלל, ולדעת ב"ה - יש בכלל חמש שנים, ונמצא ששתי כיתות העדים מעידים שהוא נזר שנים (= לכל הפחות), ולכן חייב לנהוג שתי נזירות.

גמרא: משנתנו אינה כשיטת רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה הסובר שבמקרה של המשנה שיש שתי כתות עדים כולם מודים שבכלל חמש שנים,

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור

052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

ומחלוקתם של ב"ש וב"ה היא בבית אחת של עדים, שעד אחד אומר שנזר שנים ועד אחד אומר שנזר חמש.

אמר רב: ב"ש וב"ה מודים במונה שנחלקה העדות ואין כאן נזירות. **ויבאר מיד.**

א"ל רב חמא לרב חסדא: מה כוונת רב שכולם מודים "במונה"?

אילימא וכו': אם כוונתו שעד אחד מעיד שהוא נזר 'חמש ולא שנים' והעד השני מעיד שהוא נזר 'שנים ולא חמש', הרי במקרה כזה פשוט שלדעת כולם עדותם בטלה שהרי הם מכחישים זה את זה ומה רב בא לחדש.

ואם תאמר שכוונתו שעד אחד מעיד שהוא אמר 'הריני נזיר אחת ושנים' והעד השני מעיד שהוא אמר 'הריני נזיר שלוש ארבע חמש', ובמקרה כזה אינם מכחישים זה את זה בפירוש, ורב בא לחדש שלמרות שאינם מכחישים זה את זה בפירוש עדותם בטלה, שכיון שכל אחד אומר מניין הרי זה כאילו שהעד הראשון אומר 'אחת ושנים' ולא שלוש ארבע חמש' והעד השני אומר 'שלוש ארבע חמש ולא אחת ושנים', ונמצא שהם מכחישים זה את זה ולכן כולם מודים שעדותם בטלה, גם זה לא מובן, שהרי אין כאן הכחשה של העד השני, לפי שהעד השני שאומר 'שלוש ארבע חמש' לא מכחיש את דברי העד הראשון, שהוא אומר שאין לו צורך להעיד שנזר 'אחת ושנים' שהרי אני מודה לו בזה ואני רק בא להחמיר ולהוסיף שנזר גם 'שלוש ארבע חמש' ובכלל דבר נמצאים גם דברי העד הראשון, וא"כ נמצא שאין כאן הכחשה של העד השני ומדוע אמר רב שלדעת כולם עדותם בטלה?

אמרי במערבא: אכן אמרו בארץ ישראל כדברי רב חמא שאין הכחשה במונה, וגם אם העדים אמרו 'אחת ושנים' ו'שלוש ארבע חמש' עדותם לא בטלה לדעת ב"ה, ושלא כדברי רב.

 הדרן עלך מי שאמר

פרק רביעי. משנה: מי שאמר הריני נזיר: ושמע חבירו את דבריו ואמר 'ואני', ושמע חבר נוסף ואמר 'ואני' - שניהם נעשו נזירים כי הם הצטרפו לראשון.

הותר הראשון: ולכן אם הראשון נשאל על נזירותו והתיר אותה - כולם הותרו, מכיון שהם תלו את נזירותם בנזירות שלו, ואם הוא לא נזיר ממילא גם הם לא. אבל אם האחרון התיר את נזירותו - רק האחרון הותר ולא אלו שלפניו, כי הוא תלוי בהם והם לא תלויים בו.

(המשך בדף הבא ↓)

ואמר פיו כפי וכו': יתבאר בגמרא.

הריני נזיר ושמעא אשתו ואמרה 'ואני': הבעל יכול להפר את הנזירות של אשתו, והנזירות שלו נשארת קיימת כי היא תלויה בו. אבל אם אשתו נדרה נזירות והוא אמר 'ואני' – אינו יכול להפר לה, מכיון שהנזירות שלו תלויה בנזירות שלה, אם הוא יפר לה גם הנזירות שלו תופר ממילא, והרי אסור לאדם לגרום שיתבטל נדרו שנאמר 'לא יחל דברו'.

הריני נזיר ואת: אמר 'הריני נזיר, ואת?' כלומר האם גם את רוצה לקבל על עצמך נזירות? ואמרה אשתו 'אמן' היא קבלה על עצמה נזירות (אבל אם לא היתה מסכימה לא היה יכול להכריח אותה לקבל על עצמה נזירות). ואז יכול להפר את שלה כנ"ל.

גמרא: למדנו במשנה שאם אמר אדם 'הריני נזיר' ושמעו חבריו ואמרו 'ואני' הם נזירים כמותו.

והוא שהתפיסו כולן בתוך כדי דיבור: רק שלושה חברים יכולים להצטרף לנזירות, כי צריך שכל אחד מהם יאמר 'ואני' בתוך כדי דיבור לדבריו של האיש 'הריני נזיר', משום שזהו הזמן שאפשר עדיין להצטרף לדברי האיש. ומכיון ש'תוך כדי דיבור' זו שאלת תלמיד לרב שהיא שלושה מילים 'שלום עליך רבי', נמצא שהחבר הראשון אמר מיד 'ואני', והשני אחריו אמר מיד 'ואני', והשלישי אחריו אמר מיד 'ואני' – ולאחר מכן נגמר תוך כדי דיבור, ולא יכול חבר רביעי לומר אחריהם 'ואני', כי הנזירות שלו כבר לא תצטרף לדברי האיש שקיבל את הנזירות.

אמר ליה ר' תנאי תו לא שבקת: יותר לא נתת רווח לתלמיד שפגש את רבו, שהרי הוא מחוייב לשאול בשלומו של רבו ואז כבר יעבור תוך כדי דיבור והוא לא יוכל להצטרף לאיש שנזר. אלא ודאי גם מיד לאחר 'תוך כדי דיבור' עדיין אפשר להצטרף, ואם כן ארבעה חברים יוכלו להצטרף מידיה לדברי הנזיר זה אחר זה (שלושה כנגד 'תוך כדי דיבור' והרביעי מיד לאחר 'כדי דיבור'), ורק החבר החמישי לא יוכל להצטרף.

תניא נמי הכי: כדברי ריש לקיש שלאחר כדי דיבור אי אפשר להצטרף, ולא כדברי רבי יהודה הנשיא שאפשר להצטרף מיד לאחר כדי דיבור.